

Luk.13:10-17 12:e sönd. I trefald 2:a årg. 130818

Arton år! I arton år hade kvinnan varit krokryggig. Det är en lång tid. Kanske hade hon då knappt sett någonting annat än marken under sig och sina egna fötter? Arton år är en lång tid utan att kunna räta på sig, utan att kanske kunna se sig omkring, utan att kunna se sina medmänniskor i ögonen. Och även utan att vara kutryggig, så är det nästan så att man vissa dagar kan känna igen sig i henne...

Men nu handlar det om henne, om henne och mötet med Jesus i synagogan. Han kallar henne till sig, han lägger sina händer på henne. Och vipps, som genom ett Guds under så kan hon räta på sig.

Jag kan tänka mig att det var nog betydligt mer än bara hennes krumma rygg som blev rakare den där dagen...

Visst är det underbart och härligt att det kan få bli så. Och det första hon gör, det är att prisa Gud.

Det är inte tillåtet!

Man får inte göra så!

Orden måste ha skurit som en kniv genom glädjen.

Men nej, så underbart var det tydligen inte. Det var ju sabbat, och då får man inte bota sjuka. Då får man inte göra under.

Hade Jesus glömt det?

Hade Gud glömt det?

Nej att inte få göra en så gudabehaglig gärning som att bota en kutryggig kvinna blev fel. Inte för själva gärningens skull. Men det var på fel dag. Det sabbatsdag, och den dagen var till för någonting annat än att bota sjuka. Men lyssna till synagogsföreståndarens argument, visst finns det för oss nått nästan komiskt i det. "Det finns sex dagar då man skall arbeta, säger han. På dem kan ni komma och bli botade, men inte under sabbaten."

Men vad var det egentligen som synagogsföreståndaren ville försvara? Vad var det som i hans ögon var så viktigt att hålla fast vid?

Sabbaten var för dem inte bara en dag av fritid och avkoppling, så som vi ofta tänker på helger. Sabbaten var ett tillfälle då man gjorde en dag som man ville att hela livet skulle vara. Judendomens främsta skapelse, har någon kallat sabbaten. Schalom var uttrycket för dagen. En dag av fred och frid, både mellan människor, djur och natur. Ingen skulle köpa och sälja, därför fick man bara gå 800 meter och inte bära på något. Gjorde man det var det ett tecken på att man var på väg till torget eller marknaden. Vid ett annat tillfälle i bibeln så läser vi om hur lärjungarna på sabbaten blir åthutade för att dom rycker ax för att äta. Att göra det var tydligen om är i lite skala att skörda.

Nej det skulle vara en dag som ingen skulle få lägga beslag på, ingen arbetsgivare, inga plikter, för dagen var och är Guds. Guds gåva till människan. För att ge människan tillfälle att göra det som gläder oss. Ligga i gräset och så på de glidande molnen, läsa, spela, sjunga, älska, höra Guds röst i texterna, träffa vänner och släktingar eller leka med barnen. Och maten, den skulle ingen stå och göra, den skulle vara tillredd innan sabbaten gick in.

Det är en blid av det goda livet, önskelivet.

Det är kanske inte så svårt att förstå att man ville skydda en sådan dag, en sådan dröm. Och man kan fråga sig vad vi har kvar av den drömmen idag. Nu när vardag och helgdag liksom har flutit samman och marknaden pågår som vanligt. Ja ofta ännu intensivare under "sabbaten."

Också ville man skydda drömmen. Men man gjorde så att den för många istället blev en börda. Gör jag rätt nu? Är det här tillåtet? Kan man verkligen vara en troende och göra så här? Reglerna runt drömmen blev fler och fler. Den omgavs med ett stängsel. Den blev inte allas dröm utan någras.

Och här har vi ju ett av trons och religionens dilemman. Hur bevarar och skyddar man det som är heligt och sant. Hur skapar man liksom system för tron och trons innehåll som inte blir dogmatiska eller lagiska? Hur blir liksom tron ett öppet erbjudande? Istället för något som lätt uppfattas som ett system av rätt och fel, både vad gäller innehåll och beteende? Vad är det vi liksom lägger belag på? Risken finns att kyrkan blir som barnet som håller så hårt om de nyplockade blommorna att de är vissna när han kommer hem.

Ja, man undrar på vilka punkter Jesus skulle kalla oss och våra församlingsföreståndare för hycklare?

Men friheten i Kristus, det är ju det som är temat för dagen, friheten i Kristus. Nått vi nog tror, önskar och vill. Ett tema som jag anar klingar an till vår längtan.

Vem vill inte vara fri? Vem vill inte leva i frihet? Kanske lite grann som den ursprungliga tanken eller drömmen om sabbaten. Även om jag menar att det går djupare, än att jag får göra det jag vill och bestämma över mig själv.

För jag tror att det finns en frihet där du både tillåts och vågar vara den du, och där jag får vara den jag är. Den frihet där man kan få vara fri i både tanke och ande.

Och ibland, ibland är det som om man kan få en skymt av den, få känna den. Som ett ögonblick som liksom lyfter sig ur det andra. På samma gång kan det kännas som om den ständigt verkar ligga framför mig. Som en slags längtan. Som ett redan, men ännu inte.

För det finns ju så förtvivlat mycket här och nu och runtomkring oss som ständigt liksom verkar dra oss tillbaka. Oron över studier och arbete, förhållanden som knakar och barn som mår dåligt. Ja hur mycket oro finns det inte att ta till sig och härbärgera. Ibland verkar det finnas mer än vi mäktar med.

Och även som troende undrar man lätt, när ska det gälla även mig? När ska också min krökta rygg rätas upp?

Men jag tror inte, rätta mig om jag har fel, att vi har blivit lovade att livet ska bli lättare för den som tror. Men däremot att det finns någon, eller något som delar våra liv tillsammans med oss. Att det finns nån som delar både vår glädje, likaväl som vår oro. Det är löftet: Du är aldrig ensam! Det finns en Gud som går med dig!

Men det vi också har blivit lovade, det är att denna Gud älskar oss. Ja, hur jag än upplever att jag har det, eller ser på mig själv. Så är det ändå med kärlek som Gud ser på mig. Och när jag har börjat ana, eller kanske till och med börjat förstå att det är så. Det är ju då mina vänner, det är ju då jag kan börja ana vad den här friheten handlar om.

Ja är det inte när vi inser att vi är älskade som vi också kan vara fria, uppleva frihet. När vi inte måste lägga ner en massa onödigt krut på att göra, tänka eller vara rätt. För det, det tror jag bara skapar rädsla, och den rädda människan, hon är knappast fri.

Men den älskade människan, hon kan, vågar och får vara den hon är. Den älskade människan behöver inte hela tiden försöka leva upp till något annat, kanske till nått hon inte är. Den älskade människan kan, precis som kvinnan i texten rätta på ryggen och säga till sig själv och andra. Jag får också vara.

Nej precis som det älskade barnet inte ska behöva förtjäna sina föräldrars kärlek. Så är kärleken från Gud helt ovillkorad. Den ingår i det förunderliga i att vara människa. Det är löftet: Du går med Gud. Du är älskad. Och det är också erbjudandet.

Och jag tänker att det finns frihet från något, och att det finns frihet till något. Och att texten berättar om just det. Frihet från att följa lagen, den uppsatta eller den outtalade. Och det, det finns det många runtomkring oss. Ibland måste man inte göra det som alla andra gör. Säga det som alla andra säger.

Ja, också friheten till, friheten till, att ibland göra det motsatta. Tanken ligger nära både tanken om icke våld och civil olydnad. Men ibland precis som i dagens text, det finns tillfällen då man måste bryta det uppsatta, och själv använda sin frihet till att göra det som är rätt.

Här blir Jesus bilden. Han som vare sig gjorde eller uppträdde som en förväntad messias skulle göra.

Nej, att vara kyrka och på samma gång vilja ha makt. Makt över människor, makt över människors tankar. Det borde egentligen vara en omöjlig ekvation.

För visst måste det väl vara så. Att vare sig Jesus själv eller din egen tro. Det kan vare sig kyrkan eller någon annan lägga beslag på.